

17/DA

WP 253

Retningslinjer vedrørende anvendelse og fastsættelse af administrative bøder i overensstemmelse med forordning (EU) 2016/679

Vedtaget den 3. oktober 2017

Artikel 29-Gruppen er nedsat ved artikel 29 i direktiv 95/46/EF. Gruppen er et uafhængigt EU-rådgivningsorgan vedrørende databeskyttelse og beskyttelse af privatlivets fred. Dens opgaver er beskrevet i artikel 30 i direktiv 95/46/EF og artikel 15 i direktiv 2002/58/EF.

Sekretariatet varetages af Europa-Kommissionen, Generaldirektoratet for Retlige Anliggender, Direktorat C – Grundlæggende rettigheder og unionsborgerskab, 1049 Bruxelles/Brussel, Belgique/België – kontor nr. MO-59 03/075.

Websted: http://ec.europa.eu/justice/data-protection/index_en.htm

**GRUPPEN VEDRØRENDE BESKYTTELSE AF PERSONER I
FORBINDELSE MED BEHANDLING AF PERSONOPLYSNINGER**

som er nedsat ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 95/46/EF af 24. oktober 1995,

som henviser til artikel 29 og 30 i ovennævnte direktiv, og

som henviser til gruppens forretningsorden,

HAR VEDTAGET FØLGENDE RETNINGSLINJER:

Indholdsfortegnelse:

TOC

I. Indledning

Den Europæiske Union har gennemført en omfattende reform af databeskyttelsesreglerne i Europa. Reformen hviler på en række søjler (hovedkomponenter): sammenhængende regler, forenklede procedurer, koordinerede foranstaltninger, brugerinddragelse, mere effektiv information og stærkere håndhævelsesbeføjelser.

Dataansvarlige og databehandlere pålægges yderligere ansvar for at sikre, at personers personoplysninger beskyttes effektivt. Tilsynsmyndigheder har beføjelse til at sikre, at principperne i den generelle forordning om databeskyttelse ("databeskyttelsesforordningen") og de berørte personers rettigheder håndhæves i overensstemmelse med databeskyttelsesforordningens ordlyd og ånd.

Ensartet håndhævelse af databeskyttelsesreglerne er afgørende for et harmoniseret databeskyttelsessystem. Administrative bøder er et centralt element i det nye håndhævelsessystem, som blev indført ved databeskyttelsesforordningen, og de er sammen med de øvrige foranstaltninger, der er omhandlet i artikel 58, en vigtig del af tilsynsmyndighedernes håndhævelsesværktøj.

Dette dokument er udarbejdet for at hjælpe tilsynsmyndighederne med at sikre bedre anvendelse og håndhævelse af databeskyttelsesforordningen og beskriver den fælles forståelse af bestemmelserne i databeskyttelsesforordningens artikel 83 og denne artikels samspil med artikel 58 og 70 og de tilsvarende betragtninger.

I henhold til artikel 70, stk. 1, litra e), har Det Europæiske Databeskyttelsesråd ("Databeskyttelsesrådet") beføjelse til at udstede retningslinjer, henstillinger og bedste praksis for at fremme ensartet anvendelse af denne forordning, og det kan i henhold til artikel 70, stk. 1, litra k), udarbejde retningslinjer vedrørende fastsættelse af administrative bøder.

Disse retningslinjer er ikke udtømmende, og de indeholder ingen forklaringer af forskellene mellem administrative, civilretlige eller strafferetlige systemer i forbindelse med pålæggelse af administrative sanktioner generelt.

For at sikre en ensartet tilgang til pålæggelse af administrative bøder, som i tilstrækkelig grad afspejler alle principperne i disse retningslinjer, er Databeskyttelsesrådet nået til enighed om en fælles forståelse af vurderingskriterierne i databeskyttelsesforordningens artikel 83, stk. 2, og Databeskyttelsesrådet og de enkelte tilsynsmyndigheder er derfor enige om at benytte disse retningslinjer som en fælles tilgang.

II. Principper

Når der på grundlag af en vurdering af sagens omstændigheder er konstateret en overtrædelse af databeskyttelsesforordningen, skal den kompetente tilsynsmyndighed udpege den mest hensigtsmæssige korrigerende foranstaltning for at imødegå overtrædelsen. I artikel 58, stk. 2, litra b-j)¹, fastlægges de værktøjer, som tilsynsmyndighederne kan benytte til at imødegå manglende overholdelse fra en dataansvarligs eller databehandlers side. Ved udøvelsen af disse beføjelser skal tilsynsmyndighederne overholde følgende principper:

1. Overtrædelse af databeskyttelsesforordningen bør føre til pålæggelse af "tilsvarende sanktioner".

Udtrykket "tilsvarende" er centralt for at afgøre omfanget af tilsynsmyndighedernes forpligtelser til at sikre sammenhæng i deres anvendelse af korrigerende beføjelser i henhold til artikel 58, stk. 2, generelt og i anvendelsen af administrative bøder i særdeleshed².

For at sikre et ensartet og højt niveau for beskyttelse af fysiske personer og for at fjerne hindringerne for udveksling af personoplysninger inden for Unionen bør beskyttelsesniveauet for fysiske personers rettigheder og frihedsrettigheder i forbindelse med behandling af sådanne oplysninger være ensartet i alle medlemsstater (betragtning 10). I betragtning 11 uddybes det forhold, at et tilsvarende niveau af beskyttelse af personoplysninger i hele Unionen bl.a. kræver, "at der gives tilsvarende beføjelser til at føre tilsyn med og sikre overholdelse af reglerne om beskyttelse af personoplysninger og indføres tilsvarende sanktioner ved overtrædelser i medlemsstaterne". Tilsvarende sanktioner i alle medlemsstater og effektivt samarbejde mellem de forskellige medlemsstaters tilsynsmyndigheder vurderes endvidere at kunne "hindre, at forskelle hæmmer den frie udveksling af personoplysninger på det indre marked", ifølge betragtning 13 til databeskyttelsesforordningen.

Ved databeskyttelsesforordningen fastsættes der et stærkere grundlag end direktiv 95/46/EF for en større sammenhæng, idet databeskyttelsesforordningen finder direkte anvendelse i medlemsstaterne. Tilsynsmyndighederne udfører deres opgaver "i fuld uafhængighed" (artikel 52), men de skal samarbejde med nationale regeringer, dataansvarlige eller databehandlere "med henblik på at sikre ensartet anvendelse og håndhævelse af denne forordning" (artikel 57, stk. 1, litra g)).

I databeskyttelsesforordningen opfordres der til større ensartethed end i direktiv 95/46 i forbindelse med pålæggelse af sanktioner. I grænseoverskridende tilfælde skal ensartethed primært opnås gennem samarbejdsmekanismen (one-stop-shop mekanismen) og i en vis udstrækning gennem den sammenhængsmekanisme, der er fastsat i den nye forordning.

I nationale sager, som er omfattet af databeskyttelsesforordningen, skal tilsynsmyndighederne anvende disse retningslinjer i den samarbejdsånd, der er beskrevet i artikel 57, 1, litra g), og artikel 63, med henblik på at sikre ensartet anvendelse og håndhævelse af databeskyttelsesforordningen. Selv om tilsynsmyndighederne uafhængigt kan vælge blandt de korrigerende foranstaltninger, der fremgår af

¹ I henhold til artikel 58, stk. 2, litra a), kan advarsler udstedes, når "planlagte behandlingsaktiviteter sandsynligvis vil være i strid med denne forordning". I det tilfælde, der er omfattet af bestemmelsen, har overtrædelsen af databeskyttelsesforordningen med andre ord endnu ikke fundet sted.

² Selv i de tilfælde, hvor visse EU-landes retssystemer ikke giver ikke mulighed for administrative bøder som fastsat i databeskyttelsesforordningen, skal en sådan anvendelse af reglerne i disse medlemsstater have en virkning, der svarer til virkningen af administrative bøder, som tilsynsmyndighederne pålægger (betragtning 151). Domstolene er bundet af databeskyttelsesforordningen, men de er ikke bundet af disse retningslinjer, som er udarbejdet af Databeskyttelsesrådet.

artikel 58, stk. 2, bør det undgås, at forskellige korrigerende foranstaltninger vælges af tilsynsmyndighederne i lignende sager.

Det samme princip gælder, når sådanne korrigerende foranstaltninger pålægges i form af bøder.

2. Som alle korrigerende foranstaltninger, tilsynsmyndighederne vælger, bør administrative bøder "være effektive, stå i rimeligt forhold til overtrædelsen og have afskrækkende virkning".

Som alle korrigerende foranstaltninger generelt bør administrative bøder i tilstrækkelig grad afspejle overtrædelsens karakter, alvor og konsekvenser, og tilsynsmyndighederne skal vurdere sagens omstændigheder på en konsekvent og objektivt begrundet måde. Vurderingen af, hvad der i den enkelte sag er effektivt, står i et rimeligt forhold til overtrædelsen og har afskrækkende virkning, skal også afspejle det mål, der forfølges med den valgte korrigerende foranstaltning, som er på ny at sikre overholdelsen af reglerne og/eller at straffe ulovlig adfærd.

Tilsynsmyndighederne bør vælge en korrigerende foranstaltning, der "er effektiv, står i rimeligt forhold til overtrædelsen og har afskrækkende virkning" (artikel 83, stk. 1.), både i nationale sager (artikel 55) og i sager, der omfatter grænseoverskridende behandling af personoplysninger (som defineret i artikel 4, nr. 23)).

I disse retningslinjer anerkendes det, at der ved national lov kan fastsættes yderligere krav til den håndhævelsesprocedure, som tilsynsmyndighederne skal benytte. Dette kan f.eks. omfatte adresseanmeldelse, form, tidsfrister for indgivelse af indlæg, appel, håndhævelse og betaling³.

Sådanne krav bør imidlertid ikke i praksis være til hinder for opnåelsen af effektivitet, proportionalitet eller afskrækkende virkning.

En mere præcis fastlæggelse af effektivitet, proportionalitet eller afskrækkende virkning opnås gennem tilsynsmyndighedernes nye praksis (med hensyn til databeskyttelse og erfaringer fra andre reguleringsområder) samt retspraksis for fortolkning af disse principper.

Med henblik på at pålægge bøder, der er effektive, står i rimeligt forhold til overtrædelsen og har afskrækkende virkning, skal tilsynsmyndigheden anvende begrebet virksomhed i den forstand, der er fastsat af EU-Domstolen i forbindelse med anvendelse af artikel 101 og 102 i TEUF, dvs. at der ved begrebet virksomhed **forstås** en økonomisk enhed, som kan udgøres af moderselskabet og alle involverede datterselskaber. I henhold til EU-retten og retspraksis⁴ forstås ved en virksomhed den økonomiske enhed, som udøver en kommerciel/økonomisk aktivitet, uanset den involverede juridiske person (betragtning 150).

³ I henhold til f.eks. Irlands forfatningsmæssige ramme og udkast til en databeskyttelseslov skal der træffes en formel afgørelse om selve overtrædelsen, som meddeles de berørte parter, inden sanktionens eller sanktionernes omfang vurderes. Afgørelsen om selve overtrædelsen kan ikke ændres under vurderingen af sanktionens eller sanktionernes omfang.

⁴ I henhold til EU-Domstolens praksis omfatter: "begrebet virksomhed enhver enhed, som udøver økonomisk virksomhed, uanset denne enheds retlige status og dens finansieringsmåde" (sag Höfner og Elsner, ECLI:EU:C:1991:161, præmis 21). Begrebet en virksomhed skal "forstås som en økonomisk enhed i relation til den pågældende aftale, også når denne økonomiske enhed juridisk set udgøres af flere fysiske eller juridiske personer" (sag Confederación Española de Empresarios de Estaciones de Servicio, ECLI:EU:C:2006:784, præmis 40).

3. Den kompetente tilsynsmyndighed foretager en vurdering "i hver enkelt sag".

Administrative bøder kan pålægges som reaktion på en lang række overtrædelser. Databeskyttelsesforordningens artikel 83 omhandler en harmoniseret tilgang til overtrædelser af forpligtelser, som udtrykkeligt er opstillet i stk. 4-6. En medlemsstats lovgivning kan udvide anvendelsen af artikel 83 til offentlige myndigheder og organer, der er etableret i den pågældende medlemsstat. En medlemsstats lovgivning kan desuden omhandle eller endda give beføjelse til pålæggelse af en bøde for overtrædelse af andre bestemmelser end de i artikel 83, stk. 4-6, nævnte.

I henhold til databeskyttelsesforordningen skal hver enkelt sag vurderes særskilt⁵. Artikel 83, stk. 2, er udgangspunktet for en sådan særskilt vurdering. I artikel 83, stk. 2, hedder det: "*Når der træffes afgørelse om, hvorvidt der skal pålægges en administrativ bøde, og om den administrative bødes størrelse i hver enkelt sag, tages der behørigt hensyn til følgende*". Følgelig og også i lyset af betragtning 148⁶ har tilsynsmyndigheden ansvaret for at vælge den eller de mest hensigtsmæssige foranstaltninger. I de tilfælde, der er nævnt i artikel 83, stk. 4-6, **skal** alle de korrigerende foranstaltninger overvejes i forbindelse med dette valg, herunder bl.a. den hensigtsmæssige administrative bøde ledsaget af en korrigerende foranstaltning i henhold til artikel 58, stk. 2, eller særskilt.

Bøder er et vigtigt værktøj, som tilsynsmyndigheder bør anvende under passende omstændigheder. Tilsynsmyndighederne opfordres til at benytte en velovervejet og afbalanceret tilgang, når de anvender korrigerende foranstaltninger, med henblik på at sikre en reaktion på overtrædelser, som er både effektiv, har afskrækkende virkning og står i rimeligt forhold til overtrædelserne. Det vigtige er, at bøder ikke anvendes som sidste udvej, eller at man undlader at udstede bøder, men de bør på den anden side heller ikke bruges således, at de mister deres effektivitet som et værktøj.

Databeskyttelsesrådet udsteder, når det er kompetent i henhold til databeskyttelsesforordningens artikel 65, en bindende afgørelse i tvister mellem myndigheder, som navnlig vedrører spørgsmålet om,

⁵ Med hensyn til anvendelsen af kriterierne i artikel 83 er der fastsat andre bestemmelser, som styrker grundlaget for denne tilgang, f.eks.:

- Betragtning 141: "*Undersøgelse af en klage bør foretages i det omfang, det er passende i det specifikke tilfælde, med forbehold af domstolskontrol.*"
- Betragtning 129: "*Tilsynsmyndighedernes beføjelser bør udøves i overensstemmelse med de fornødne proceduremæssige garantier, der er fastsat i EU-retten og medlemsstaternes nationale ret, uvildigt, retfærdigt og inden for en rimelig frist. Hver foranstaltning bør især være passende, nødvendig og forholdsmæssig for at sikre overholdelse af denne forordning, idet der tages hensyn til omstændighederne i hver enkelt sag...*"
- Artikel 57, stk. 1, litra f): "*behandle klager, der indgives af en registreret eller af et organ, en organisation eller en sammenslutning i overensstemmelse med artikel 80, og, for så vidt det er hensigtsmæssigt, undersøge genstanden for klagen.*"

⁶ "*For at styrke håndhævelsen af reglerne i denne forordning bør der pålægges sanktioner, herunder administrative bøder, for overtrædelse af denne forordning i tillæg til eller i stedet for passende foranstaltninger, som tilsynsmyndigheden har pålagt i henhold til denne forordning. I tilfælde af en mindre overtrædelse, eller hvis den bøde, der kunne blive pålagt, ville udgøre en uforholdsmæssig stor byrde for en fysisk person, kan der udstedes en irrettesættelse i stedet for en bøde. Der bør dog tages behørigt hensyn til overtrædelsens karakter, alvor og varighed, overtrædelsens eventuelle forsætlige karakter, foranstaltninger, der er truffet for at begrænse den forvoldte skade, graden af ansvar eller eventuelle relevante tidligere overtrædelser, måden, hvorpå tilsynsmyndigheden fik kendskab til overtrædelsen, overholdelse af foranstaltninger truffet over for den dataansvarlige eller databehandleren, overholdelse af en adfærdskodeks samt andre skærpene eller formildende faktorer. Pålæggelse af sanktioner, herunder administrative bøder, bør være omfattet af fornødne proceduremæssige garantier i overensstemmelse med de generelle principper i EU-retten og chartret, herunder effektiv retsbeskyttelse og en retfærdig procedure*".

hvorvidt der foreligger en overtrædelse. Når der i en relevant og begrundet indsigelse rejses tvivl om, hvorvidt den korrigerende foranstaltning er i overensstemmelse med databeskyttelsesforordningen, drøfter Databeskyttelsesrådet i sin afgørelse også, hvordan principperne om effektivitet, proportionalitet og afskrækkende virkning overholdes med den administrative bøde, der pålægges i den kompetente tilsynsmyndigheds udkast til afgørelse. Databeskyttelsesrådets retningslinjer for anvendelsen af databeskyttelsesforordningens artikel 65 udarbejdes særskilt med yderligere oplysninger den type afgørelse, som Databeskyttelsesrådet skal træffe.

4. En harmoniseret tilgang til administrative bøder på databeskyttelsesområdet kræver aktiv deltagelse af og udveksling af information mellem tilsynsmyndigheder

I disse retningslinjer anerkendes det, at beføjelser til at pålægge bøder er noget nyt på databeskyttelsesområdet for visse nationale tilsynsmyndigheder, og at det rejser en række spørgsmål med hensyn til ressourcer, organisation og procedure. De afgørelser, hvormed tilsynsmyndighederne udøver deres beføjelse til at pålægge bøder, vil navnlig kunne appelleres ved de nationale domstole.

Tilsynsmyndigheder skal samarbejde med hinanden og, hvis det er relevant, med Europa-Kommissionen inden for de samarbejdsmechanismer, der er fastsat i databeskyttelsesforordningen, med det formål at støtte formel og uformel informationsudveksling, f.eks. gennem regelmæssige workshops. Dette samarbejde skal fokusere på tilsynsmyndighedernes erfaringer med og praksis for anvendelsen af beføjelsen til at pålægge bøder med henblik på i sidste ende at opnå større ensartethed.

Denne proaktive informationsdeling kan sammen med ny retspraksis for anvendelsen af disse beføjelser kræve, at principperne eller bestemte dele af disse retningslinjer revideres.

III. Vurderingskriterier i artikel 83, stk. 2

Artikel 83, stk. 2, indeholder en liste over kriterier, som tilsynsmyndighederne forventes at anvende, når de vurderer, om en bøde bør pålægges, og bødens størrelse. Der anbefales ikke, at vurderingen af de samme kriterier gentages, men at der foretages en vurdering med behørig hensyntagen til omstændighederne i hver enkelt sag, som omhandlet i artikel 83⁷.

Konklusionerne af den første fase i vurderingen kan bruges i den anden del vedrørende bødens størrelse, så det ikke er nødvendigt at gentage vurderingen med de samme kriterier.

Dette afsnit indeholder vejledning til tilsynsmyndighederne i, hvordan de fortolker sagens faktiske omstændigheder i lyset af kriterierne i artikel 83, stk. 2.

a) overtrædelsens karakter, alvor og varighed

De dataansvarliges og databehandlernes forpligtelser i henhold til databeskyttelsesforordningen er næsten alle kategoriseret efter deres **karakter** i bestemmelserne i artikel 83, stk. 4-6. Allerede fastsættelsen af to forskellige maksimumsbeløb for administrative bøder (10/20 mio. EUR) i databeskyttelsesforordningen tilkendegiver, at en overtrædelse af nogle af databeskyttelsesforordningens bestemmelser kan være mere alvorlig end en overtrædelse af andre bestemmelser. Den kompetente tilsynsmyndighed kan ved at vurdere sagens omstændigheder i lyset af de generelle kriterier i artikel 83, stk. 2, beslutte, at der i den pågældende sag er et større eller mindre behov for at reagere med en korrigerende foranstaltning i form af en bøde. Hvis en bøde er valgt som en eller en af flere passende korrigerende foranstaltninger, anvendes databeskyttelsesforordningens lagdeling (artikel 83, stk. 4-6) til at fastsætte den maksimumsbøde, der kan pålægges afhængigt af den pågældende overtrædelses karakter.

I betragtning 148 indføres begrebet "mindre overtrædelser". Sådanne overtrædelser kan være overtrædelse af en eller flere af databeskyttelsesforordningens bestemmelser, som er anført i artikel 83, stk. 4 eller 5. Vurderingen af kriterierne i artikel 83, stk. 2, kan imidlertid få tilsynsmyndigheden til at mene, at overtrædelsen under sagens specifikke omstændigheder f.eks. ikke udgør en væsentlig risiko for de berørte registreredes rettigheder og ikke påvirker det væsentligste indhold af den omhandlede forpligtelse. I sådanne tilfælde (men ikke altid) kan en bøde erstattes af en irettesættelse.

Betragtning 148 indeholder ikke en forpligtelse for tilsynsmyndigheden til altid at erstatte en bøde med en irettesættelse, når der er tale om en mindre overtrædelse ("*... kan der udstedes en irettesættelse i stedet for en bøde*"), men en mulighed, som kan benyttes efter en specifik vurdering af sagens omstændigheder.

I betragtning 148 nævnes den samme mulighed for at erstatte en bøde med en irettesættelse, hvis den dataansvarlige er en fysisk person, og hvis den bøde, der kunne blive pålagt, ville udgøre en uforholdsmæssig stor byrde. Udgangspunktet er, at tilsynsmyndigheden skal vurdere, om påleggelsen af bøden under den foreliggende sags omstændigheder er påkrævet. Hvis tilsynsmyndigheden finder, at en bøde bør pålægges, skal den også vurdere, om den bøde, der skal pålægges, vil udgøre en uforholdsmæssig stor byrde for en fysisk person.

Specifikke overtrædelser tildeles ikke en bestemt bødestørrelse i databeskyttelsesforordningen, kun et loft (maksimumsbeløb). Dette kan være tegn på, at en overtrædelse af de forpligtelser, der er anført i artikel 83, stk. 4, vægtes relativt mindre alvorligt end overtrædelse af de forpligtelser, der er anført i artikel 83, stk. 5. En reaktion på en overtrædelse af artikel 83, stk. 5, som er effektiv, står i rimeligt

⁷ Vurderingen af den sanktion, der skal anvendes, kan foretages særskilt efter vurderingen af, hvorvidt der er sket en overtrædelse, i medfør af de nationale procesregler, som er fastsat i visse landes forfatninger. Dette kan derfor begrænse indholdet af og mængden af detaljer i udkast til afgørelser, der udstedes af den ledende tilsynsmyndighed i sådanne lande.

forhold til overtrædelsens alvor og har afskrækkende virkning, afhænger imidlertid af sagens omstændigheder.

Det bør bemærkes, at overtrædelser af databeskyttelsesforordningen, som på grund af deres karakter kan være omfattet af kategorien "op til 10 mio. EUR eller op til 2 % af dens samlede globale årlige omsætning" som omhandlet i artikel 83, stk. 4, i sidste ende placeres i en højere kategori (20 mio. EUR) under visse omstændigheder. Dette vil sandsynligvis være tilfældet, hvis sådanne overtrædelser tidligere har været omfattet af et påbud udstedt af tilsynsmyndigheden, et påbud⁸, som den dataansvarlige eller databehandleren ikke har overholdt⁹ (artikel 83, stk. 6). Bestemmelserne i den nationale ret kan i praksis have betydning for denne vurdering¹⁰. Overtrædelsens karakter, men også "*pågældende behandlings karakter, omfang eller formål samt antal registrerede, der er berørt, og omfanget af den skade, som de har lidt*", afgør overtrædelsens **alvor**. Hvis flere forskellige overtrædelser, der er begået samtidig, forekommer i en bestemt sag, betyder det, at tilsynsmyndigheden kan fastsætte administrative bøder på et niveau, som er effektivt, står i rimeligt forhold til overtrædelsens alvor og har afskrækkende virkning, inden for grænserne af den alvorligste overtrædelse. Hvis der er konstateret en overtrædelse af artikel 8 og artikel 12, kan tilsynsmyndigheden anvende de korrigerende foranstaltninger, som er omhandlet i artikel 83, stk. 5, som svarer til kategorien for den alvorligste overtrædelse, dvs. artikel 12. Yderligere detaljer i denne fase ligger uden for disse retningslinjers rammer (da de detaljerede beregninger vil være omhandlet i en eventuel senere fase af disse retningslinjer).

Følgende faktorer bør vurderes i kombination, f.eks. antallet af registrerede kombineret med den mulige indvirkning på dem.

Antallet af berørte registrerede bør vurderes for at konstatere, om der er tale om en enkeltstående hændelse, eller om der er tale om en mere systemisk overtrædelse eller mangel på tilstrækkelige rutiner. Dette betyder ikke, at enkeltstående hændelser ikke bør kunne håndhæves, da en enkeltstående hændelse kan påvirke et stort antal registrerede. Dette skal afhængigt af sagens omstændigheder ses i

⁸ De påbud, der er omhandlet i artikel 58, stk. 2, er:

- at give den dataansvarlige eller databehandleren påbud om at imødekomme den registreredes anmodninger om at udøve sine rettigheder i henhold til denne forordning
- at give den dataansvarlige eller databehandleren påbud om at bringe behandlingsaktiviteter i overensstemmelse med bestemmelserne i denne forordning og, hvis det er hensigtsmæssigt, på en nærmere angivet måde og inden for en nærmere angivet frist
- at give den dataansvarlige påbud om at underrette den registrerede om et brud på persondatasikkerheden
- midlertidigt eller definitivt at begrænse, herunder forbyde, behandling
- at give påbud om berigtigelse eller sletning af personoplysninger eller begrænsning af behandling i henhold til artikel 16, 17 og 18 og meddelelse af sådanne handlinger til de modtagere, som personoplysningerne er videregivet til i henhold til artikel 17, stk. 2, og artikel 19
- at give et certificeringsorgan påbud om at trække en certificering, der er udstedt i henhold til artikel 42 og 43, tilbage eller at give certificeringsorganet påbud om ikke at udstede en certificering, hvis kravene til certificering ikke er eller ikke længere er opfyldt
- at påbyde suspension af overførsel af oplysninger til en modtager i et tredjeland eller til en international organisation.

⁹ Ved anvendelsen af artikel 83, stk. 6, skal der nødvendigvis tages hensyn til den nationale procesret. Den nationale ret afgør, hvordan et påbud udstedes, hvordan det meddeles, hvornår det træder i kraft, og om der er en frist for overholdelsen. Der bør navnlig tages hensyn til virkningen af en appel af håndhævelsen af et påbud.

¹⁰ Lovbestemte bestemmelser om begrænsning kan bevirke, at et tidligere påbud fra tilsynsmyndigheden ikke længere skal tages i betragtning som følge af den tid, der er gået, siden det foregående påbud blev udstedt. I nogle jurisdiktioner kan der efter udløbet af forældelsesfristen for et påbud ifølge reglerne ikke udstedes en bøde for manglende overholdelse af dette påbud efter artikel 83, stk. 6. Det tilkommer hver tilsynsmyndighed i hver jurisdiktion at afgøre, hvordan sådanne virkninger påvirker den.

forhold til f.eks. det samlede antal registranter i den pågældende database, antallet af brugere af en tjeneste eller antallet af kunder, eller i forhold til landets befolkning, for så vidt som det er relevant.

Behandlingens **formål** skal også tages i betragtning. I Artikel 29-Gruppens udtalelse om formålsbegrænsning¹¹ analyseres de to hovedelementer af dette princip i databeskyttelseslovgivningen: formålsangivelse og kompatibel anvendelse. Når en tilsynsmyndighed vurderer behandlingens formål i forbindelse med artikel 83, stk. 2, bør den undersøge, hvorvidt behandlingen er i overensstemmelse med de to centrale elementer af dette princip¹². I visse situationer vil tilsynsmyndigheden anse det for nødvendigt at foretage en mere indgående analyse af selve behandlingens formål som et led i analysen i henhold til artikel 83, stk. 2.

Hvis de registrerede har lidt **skade**, skal omfanget af skade tages i betragtning. Behandling af personoplysninger kan medføre risici for en persons rettigheder og frihedsrettigheder, som det fremgår af betragtning 75:

"Risiciene for fysiske personers rettigheder og frihedsrettigheder, af varierende sandsynlighed og alvor, kan opstå som følge af behandling af personoplysninger, der kan føre til fysisk, materiel eller immateriel skade, navnlig hvis behandlingen kan give anledning til forskelsbehandling, identitetstyveri eller -svig, finansielle tab, skade på omdømme, tab af fortrolighed for personoplysninger, der er omfattet af tavshedspligt, uautoriseret ophævelse af pseudonymisering eller andre betydelige økonomiske eller sociale konsekvenser; hvis de registrerede kan blive berøvet deres rettigheder og frihedsrettigheder eller forhindret i at udøve kontrol med deres personoplysninger; hvis der behandles personoplysninger, der viser race eller etnisk oprindelse, politisk, religiøs eller filosofisk overbevisning, fagforeningsmæssigt tilhørsforhold, og behandling af genetiske data, helbredsoplysninger eller oplysninger om seksuelle forhold eller straffedomme og lovovertrædelser eller tilknyttede sikkerhedsforanstaltninger; hvis personlige forhold evalueres, navnlig analyse eller forudsigelse af forhold vedrørende indsats på arbejdspladsen, økonomisk situation, helbred, personlige præferencer eller interesser, pålidelighed eller adfærd eller geografisk position eller bevægelser, med henblik på at oprette eller anvende personlige profiler; hvis der behandles personoplysninger om sårbare fysiske personer, navnlig børn; eller hvis behandlingen omfatter en stor mængde personoplysninger og berører et stort antal registrerede."

Hvis en registreret har lidt skade eller med sandsynlighed vil lide skade som følge af overtrædelser af databeskyttelsesforordningen, skal tilsynsmyndigheden tage dette i betragtning i sit valg af korrigerende foranstaltning, selv om tilsynsmyndigheden ikke selv har kompetence til at tildele specifik erstatning for den lidt skade.

Pålæggelsen af en bøde afhænger ikke af tilsynsmyndighedens evne til at fastlægge en årsagsforbindelse mellem overtrædelser og det materielle tab (se f.eks. artikel 83, stk. 6).

Overtrædelsens **varighed** kan være en følge af f.eks.:

- a) bevidst adfærd fra den dataansvarliges side eller
- b) manglende iværksættelse af passende forebyggende foranstaltninger eller
- c) manglende kapacitet til at iværksætte de nødvendige tekniske og organisatoriske foranstaltninger.

¹¹ WP 203, udtalelse 03/2013 om formålsbegrænsning, som findes på: http://ec.europa.eu/justice/data-protection/article-29/documentation/opinion-recommendation/files/2013/wp203_en.pdf.

¹² Se også WP 217, udtalelse 06/2014 om den registeransvarliges legitime interesser om artikel 7, s. 24, vedrørende spørgsmålet: "Hvad gør en interesse "legitim" eller "illegitim"?"

b) hvorvidt overtrædelsen blev begået forsætligt eller uagtsomt

Generelt omfatter "forsæt" både kendskab og vilje i forbindelse med en overtrædelses karakter, mens "utilsigtet" betyder, at der ikke var nogen hensigt om at forårsage overtrædelsen, selv om den dataansvarlige/databehandleren tilsidesatte sin lovfæstede omsorgspligt.

Der er generel enighed om, at forsætlige overtrædelser, som udviser foragt for lovgivningens bestemmelser, er alvorligere end uagtsomme overtrædelser og derfor med større sandsynlighed fører til anvendelsen af en administrativ bøde. De relevante konklusioner om fortsæt og uagtsomhed drages på grundlag af objektive elementer af adfærd, der er udledt af sagens omstændigheder. Ny retspraksis og praksis på databeskyttelsesområdet i forbindelse med anvendelsen af databeskyttelsesforordningen vil tilvejebringe klarere grænser for, hvornår omstændighederne bevirker, at en overtrædelse anses for tilsigtet.

Omstændigheder, der viser, at en overtrædelse er tilsigtet, kan f.eks. være ulovlig behandling, som udtrykkeligt er godkendt af den dataansvarliges øverste ledelse, som er i strid med den databeskyttelsesansvarliges anbefaling, eller som tilsidesætter eksisterende politikker, f.eks. indhentning og behandling af data om en konkurrents medarbejdere med henblik på at miskreditere denne konkurrent på markedet.

Andre eksempler omfatter:

- ændring af personoplysninger til at give et vildledende (positivt) indtryk af, om mål er blevet opfyldt (dette er set i forbindelse med ventetider inden for sygehusvæsenet)
- handel med personoplysninger til markedsføringsformål, dvs. salg af data som "tilvalgt" uden at kontrollere eller ved at ignorere de registreredes holdning til, hvordan deres data anvendes.

Andre omstændigheder, f.eks. manglende læsning og overholdelse af eksisterende politikker, menneskelige fejl, manglende kontrol for personoplysninger i offentliggjorte informationer, manglende rettidig anvendelse af tekniske ajourføringer og manglende vedtagelse af politikker (i stedet for blot manglende anvendelse af dem), kan være tegn på uagtsomhed.

Virksomheder bør være ansvarlige for at vedtage strukturer og afsætte ressourcer, som er passende i lyset af deres virksomheds karakter og kompleksitet. Dataansvarlige og databehandlere kan følgelig ikke legitimere overtrædelser af databeskyttelseslovgivningen med påstande om manglende ressourcer. Rutinerne for og dokumentationen af behandlingsaktiviteter skal i henhold til databeskyttelsesforordningen følge en risikobaseret tilgang.

Der er gråzoner, som påvirker afgørelsen af, om en korrigerende foranstaltning skal pålægges eller ej, og myndigheden skal eventuelt foretage en mere indgående undersøgelse for at fastlægge sagens omstændigheder og sikre, at der er taget behørigt hensyn til alle de specifikke omstændigheder i den enkelte sag.

c) eventuelle foranstaltninger, der er truffet af den dataansvarlige eller databehandleren for at begrænse den skade, som den registrerede har lidt

Dataansvarlige og databehandlere har pligt til at gennemføre passende tekniske og organisatoriske foranstaltninger for at sikre et sikkerhedsniveau, der passer til risikoen, at foretage konsekvensanalyser vedrørende databeskyttelse og at begrænse risici, der følger af behandlingen af personoplysninger, for personers rettigheder og frihedsrettigheder. Når en overtrædelse forekommer, og den registrerede har lidt skade, bør den ansvarlige part gøre, hvad der er muligt for at reducere følgerne af overtrædelsen for den eller de berørte personer. Tilsynsmyndigheden vil tage en sådan ansvarlig adfærd (eller mangel derpå) i betragtning, når denne vælger den korrigerende foranstaltning, og når denne beregner størrelsen af den sanktion, der pålægges i den specifikke sag.

Selv om skærpende eller formildende faktorer er særligt egnede til at tilpasse en bødes størrelse til en sags omstændigheder, bør deres betydning for valget af den passende korrigerende foranstaltning ikke undervurderes. Hvis tilsynsmyndigheden efter vurderingen af andre kriterier ikke er sikker på, at en administrativ bøde er egnet som en enkeltstående korrigerende foranstaltning eller i kombination med andre foranstaltninger omhandlet i artikel 58, kan sådanne skærpende eller formildende faktorer hjælpe den med at vælge de passende foranstaltninger ved at flytte balancen til fordel for, hvad der i den enkelte sag er effektivt, står i rimeligt forhold til overtrædelsen og har afskrækkende virkning.

Denne bestemmelse lægges til grund for vurderingen af den dataansvarliges grad af ansvar, når en overtrædelse er forekommet. Den kan omfatte sager, hvor den dataansvarlige/databehandleren tydeligvis ikke har handlet skødesløst/uagtsomt, men hvor vedkommende har gjort alt, hvad der er muligt for at korrigere sine handlinger, da vedkommende blev opmærksom på overtrædelsen.

Tilsynsmyndighedens reguleringserfaring under direktiv 95/46/EF har tidligere vist, at det kan være hensigtsmæssigt at udvise en vis grad af fleksibilitet over for dataansvarlige/databehandlere, som har erkendt deres overtrædelse, og som har påtaget sig ansvaret for at korrigere eller begrænse virkningen af deres handlinger. Dette kan f.eks. omfatte (selv om det ikke altid fører til mere fleksibilitet i alle sager):

- kontakt til andre dataansvarlige/databehandlere, som kan have været involveret i en udvidelse af behandlingen, f.eks. hvis data fejlagtigt er blevet delt med tredjeparter
- foranstaltninger truffet rettidigt af den dataansvarlige/databehandleren for at hindre, at overtrædelsen fortsætter eller udvides til et niveau eller en fase, hvor den vil have en langt alvorligere virkning, end den faktisk havde.

d) den dataansvarliges eller databehandlerens grad af ansvar under hensyntagen til tekniske og organisatoriske foranstaltninger, som de har gennemført i henhold til artikel 25 og 32

Ved databeskyttelsesforordningen er der indført en langt højere grad af ansvarlighed for dataansvarlige sammenlignet med direktiv 95/46/EF om databeskyttelse.

Vurderingen af den dataansvarliges eller databehandlerens grad af ansvar i forhold til at anvende en hensigtsmæssig korrigerende foranstaltning kan omfatte følgende spørgsmål:

- Har den dataansvarlige gennemført tekniske foranstaltninger, som lever op til principperne om databeskyttelse gennem design og databeskyttelse gennem standardindstillinger (artikel 25)?
- Har den dataansvarlige gennemført organisatoriske foranstaltninger, som gennemfører principperne om databeskyttelse gennem design og databeskyttelse gennem standardindstillinger (artikel 25) på alle niveauer i organisationen?
- Har den dataansvarlige/databehandleren sikret et tilstrækkeligt sikkerhedsniveau (artikel 32)?
- Kendes og anvendes relevante databeskyttelsesrutiner/-politikker på et passende ledelsesniveau i organisationen (artikel 24)?

I henhold til databeskyttelsesforordningens artikel 25 og artikel 32 skal dataansvarlige tage hensyn til "det aktuelle tekniske niveau, implementeringsomkostningerne og den pågældende behandlings karakter, omfang, sammenhæng og formål samt risiciene af varierende sandsynlighed og alvor for fysiske personers rettigheder og frihedsrettigheder". I stedet for en forpligtelse vedrørende et mål indføres der med disse bestemmelser forpligtelser for den dataansvarlige til at foretage de nødvendige vurderinger og drage de relevante konklusioner. Det spørgsmål, som tilsynsmyndigheden derefter skal besvare, er, i hvilket omfang den dataansvarlige "gjorde, hvad der kunne forventes af vedkommende", i medfør af behandlingens karakter, formål eller omfang set i lyset af de forpligtelser, som vedkommende er pålagt i henhold til databeskyttelsesforordningen.

Ved denne vurdering bør der tages behørigt hensyn til "bedste praksis" for procedurer og metoder, hvis sådanne findes og finder anvendelse. Det er vigtigt at tage hensyn til industristandarder og adfærdskodekser for det pågældende område eller erhverv. Adfærdskodekser kan vise, hvad der er almindelig praksis på området, og de kan vise niveauet af kendskab til forskellige løsninger på sikkerhedsproblemer, som er almindelige i forbindelse med behandlingen.

Mens bedste praksis generelt bør være det ideal, der forfølges, skal der tages hensyn til den enkelte sags særlige omstændigheder, når graden af ansvar vurderes.

e) den dataansvarliges eller databehandlerens eventuelle relevante tidligere overtrædelser

Med dette kriterium vurderes historikken for den enhed, der har begået overtrædelsen. Tilsynsmyndigheden bør anerkende, at denne vurdering kan være forholdsvis vidtrækkende, fordi enhver type overtrædelse af databeskyttelsesforordningen, selv om den er af en anden art end den, der aktuelt undersøges af tilsynsmyndigheden, kan være "relevant" for vurderingen, da den kan vise, om der er tale om et generelt utilstrækkeligt kendskab til databeskyttelsesreglerne eller en generel tilsidesættelse af disse regler.

Tilsynsmyndigheden bør vurdere følgende:

- Har den dataansvarlige/databehandleren tidligere begået den samme overtrædelse?
- Har den dataansvarlige/databehandleren tidligere begået en overtrædelse af databeskyttelsesforordningen på samme måde? (f.eks. som følge af utilstrækkelig viden om eksisterende rutiner i organisationen eller som følge af u hensigtsmæssig risikovurdering, manglende rettidig reaktion på anmodninger fra registrerede, ubegrundet forsinkelse ved besvarelsen af anmodninger osv.).

f) graden af samarbejde med tilsynsmyndigheden for at afhjælpe overtrædelsen og begrænse de negative konsekvenser, som overtrædelsen måtte have givet anledning til

I henhold til artikel 83, stk. 2, skal der tages "behørigt hensyn" til graden af samarbejde, når der træffes afgørelse om, hvorvidt der skal pålægges en administrativ bøde, og om den administrative bødes størrelse. I databeskyttelsesforordningen gives der ikke et præcist svar på spørgsmålet om, hvordan der skal tages hensyn til den dataansvarliges eller databehandlerens indsats for at afhjælpe en overtrædelse, som tilsynsmyndigheden allerede har konstateret. Det er desuden ikke klart, hvilke kriterier der sædvanligvis anvendes ved beregningen af størrelsen af den bøde, der skal pålægges.

Hvis den dataansvarliges indgreb har sikret, at negative følger for personers rettigheder ikke havde nogen virkning eller havde en mere begrænset virkning, end de ellers ville have haft, kan der også tages hensyn til dette, når den passende korrigerende foranstaltning vælges i den enkelte sag.

Et eksempel på en sag, hvor samarbejde med tilsynsmyndigheden kan være relevant, kan være:

- Har virksomheden reageret på en bestemt måde på tilsynsmyndighedens forespørgsler i undersøgelsesfasen i den specifikke sag, som følgelig har reduceret indvirkningen på personers rettigheder markant?

Der bør imidlertid ikke tages yderligere hensyn til samarbejde, som i forvejen er påkrævet i henhold til loven. En virksomhed skal f.eks. under alle omstændigheder give tilsynsmyndigheden adgang til sine lokaler med henblik på revision/inspektion.

g) de kategorier af personoplysninger, der er berørt af overtrædelsen

Eksempler på centrale spørgsmål, som tilsynsmyndigheden kan stille, hvis det er relevant for sagen, omfatter:

- Vedrører overtrædelsen behandling af særlige kategorier af oplysninger anført i databeskyttelsesforordningens artikel 9 eller 10?
- Kan oplysningerne identificeres direkte eller indirekte?
- Involverer behandlingen oplysninger, hvis formidling vil medføre umiddelbar skade/gene for personen (som ikke er omfattet af kategorien i artikel 9 eller 10)?

- Er oplysningerne direkte tilgængelige uden teknisk beskyttelse, eller er de krypterede¹³?

h) den måde, hvorpå tilsynsmyndigheden fik kendskab til overtrædelsen, navnlig om den dataansvarlige eller databehandleren har underrettet om overtrædelsen, og i givet fald i hvilket omfang

En tilsynsmyndighed kan have fået kendskab til overtrædelsen som resultat af en undersøgelse, klager, artikler i medierne, anonyme tip eller underretning fra den dataansvarlige. Den dataansvarlige har i henhold til databeskyttelsesforordningen pligt til at underrette tilsynsmyndigheden om brud på persondatasikkerheden. Hvis den dataansvarlige kun opfylder denne forpligtelse, kan dette ikke fortolkes som en skærpende eller formildende faktor. Hvis en dataansvarlig/databehandler har handlet skødesløst uden at anmelde dette eller uden at anmelde alle detaljer om overtrædelsen, fordi vedkommende ikke har bedømt overtrædelsens omfang korrekt, kan tilsynsmyndigheden også vurdere, at en strengere sanktion er påkrævet, dvs. at overtrædelsen ikke kategoriseres som en mindre overtrædelse.

i) overholdelse af de foranstaltninger, der er omhandlet i artikel 58, stk. 2, hvis der tidligere over for den pågældende dataansvarlige eller databehandler er blevet truffet sådanne foranstaltninger med hensyn til samme genstand

En dataansvarlig eller databehandler kan allerede optræde på tilsynsmyndighedens radar for overvågning af vedkommendes overholdelse efter en tidligere overtrædelse, og hvis tidligere kontakter med den databeskyttelsesansvarlige har været omfattende. Tilsynsmyndigheden vil derfor tage tidligere kontakter i betragtning.

I modsætning til kriterierne i litra e) har disse vurderingskriterier kun til formål at minde tilsynsmyndighederne om, at de skal tage hensyn til foranstaltninger, som de selv tidligere har truffet over for den samme dataansvarlige eller databehandler "*med hensyn til samme genstand*".

j) overholdelse af godkendte adfærdskodekser i henhold til artikel 40 eller godkendte certificeringsmekanismer i henhold til artikel 42

Tilsynsmyndighederne har pligt til at "*føre tilsyn med og håndhæve anvendelsen af denne forordning*" (artikel 57, stk. 1, litra a)). Den dataansvarlige eller databehandleren kan bruge overholdelse af godkendte adfærdskodekser til at påvise overholdelse af databeskyttelsesforordningen i henhold til artikel 24, stk. 3, artikel 28, stk. 5, eller artikel 32, stk. 3.

Hvis en af databeskyttelsesforordningens bestemmelser er blevet overtrådt, kan overholdelse af en godkendt adfærdskodeks vise, i hvor høj grad der er behov for et indgreb i form af en administrativ bøde eller en anden korrigerende foranstaltning, som er effektiv, står i rimeligt forhold til overtrædelsens alvor og har afskrækkende virkning, fra tilsynsmyndighedens side. Godkendte adfærdskodekser indeholder i henhold til artikel 40, stk. 4, "*mekanismer, der sætter [tilsyns]organet i stand til at foretage obligatorisk kontrol*".

Hvis den dataansvarlige eller databehandleren har overholdt en godkendt adfærdskodeks, kan tilsynsmyndigheden finde det godtgjort, at den organisation, der er ansvarlig for adfærdskodeksens forvaltning, selv træffer de nødvendige foranstaltninger over for dens medlem, f.eks. gennem adfærdskodeksens egne tilsyns- og håndhævelsesordninger. Tilsynsmyndigheden kan derfor vurdere, at sådanne foranstaltninger i tilstrækkelig grad er effektive, står i rimeligt forhold til overtrædelsens alvor og har afskrækkende virkning i den pågældende sag, og at der ikke er behov for yderligere foranstaltninger fra tilsynsmyndighedens side. Visse sanktioner mod overtrædelser kan i henhold til

¹³ Det bør ikke altid anses for en "ekstra" formildende faktor, at overtrædelsen kun vedrører oplysninger, som kun kan identificeres indirekte, eller endda pseudonymiserede/krypterede data. For sådanne overtrædelser kan en samlet vurdering af de øvrige kriterier føre til en moderat eller klar konklusion om, at der bør pålægges en bøde.

artikel 41, stk. 2, litra c), og artikel 42, stk. 4, gennemføres gennem tilsynsordningen, herunder suspension eller udelukkelse af den dataansvarlige eller databehandleren fra kodeksen. Tilsynsorganets beføjelser "*berører [ikke] den kompetente tilsynsmyndigheds opgaver og beføjelser*". Det betyder, at tilsynsmyndigheden ikke har pligt til at tage hensyn til tidligere pålagte sanktioner vedrørende den selvregulerende ordning.

Manglende overholdelse af selvregulerende foranstaltninger kan også være tegn på den dataansvarliges/databehandlerens uagtsomhed eller forsætlighed i forbindelse med manglende overholdelse.

k) om der er andre skærpende eller formildende faktorer ved sagens omstændigheder, såsom opnåede økonomiske fordele eller undgåede tab som direkte eller indirekte følge af overtrædelsen

Under denne bestemmelse gives der eksempler på andre elementer, som kan tages i betragtning ved afgørelsen af, om en administrativ bøde for en overtrædelse af bestemmelserne nævnt i artikel 83, stk. 4-6, er hensigtsmæssig.

Oplysninger om fortjeneste opnået ved en overtrædelse kan være særligt vigtige for tilsynsmyndigheden, da der ikke kan kompenseres for økonomisk gevinst gennem foranstaltninger, som ikke har en pekuniær komponent. Det forhold, at den dataansvarlige har opnået fortjeneste ved overtrædelsen af databeskyttelsesforordningen, kan være en stærk begrundelse for at pålægge en bøde.

IV. Konklusion

Overvejelse af spørgsmål som de ovennævnte vil hjælpe tilsynsmyndighederne med – ud fra den enkelte sags relevante omstændigheder – at udpege de kriterier, som bedst kan lægges til grund for afgørelsen af, om en passende administrativ bøde skal pålægges i tillæg til eller i stedet for andre foranstaltninger, i henhold til artikel 58. Under hensyntagen til sammenhængen for en sådan vurdering skal tilsynsmyndigheden udpege den foranstaltning, som er mest effektiv, står i et rimeligt forhold til overtrædelsen og har afskrækkende virkning, som reaktion på overtrædelsen.

I artikel 58 gives der visse retningslinjer for, hvilke foranstaltninger en tilsynsmyndighed kan vælge, da de korrigerende foranstaltninger i sig selv er forskellige og primært er egnede til at opfylde forskellige formål. Nogle af foranstaltningerne i artikel 58 kan endda kombineres i et reguleringsindgreb, som omfatter mere end én korrigerende foranstaltning.

Det er ikke altid nødvendigt at supplere foranstaltningen med brugen af andre korrigerende foranstaltninger. Eksempelvis: Effektiviteten og den afskrækkende virkning af tilsynsmyndighedens indgreb, som også står i rimeligt forhold til den specifikke overtrædelse, kan i nogle tilfælde opnås alene ved en bøde.

Myndighederne skal i det væsentlige genoprette overholdelse ved brug af alle de tilgængelige korrigerende foranstaltninger. Tilsynsmyndighederne skal også vælge den mest hensigtsmæssige kanal for deres reguleringsindgreb. Dette kan f.eks. omfatte strafferetlige sanktioner (hvis de er tilgængelige på nationalt plan).

Praksis for ensartet anvendelse af administrative bøder udvikles hele tiden i Unionen. Foranstaltninger bør træffes af tilsynsmyndighederne, som løbende samarbejder om at forbedre ensartetheden. Dette kan opnås gennem regelmæssig udveksling i forbindelse med sagsbehandlingsworkshops eller andre arrangementer, hvor sager fra subnationalt, nationalt og grænseoverskridende niveau kan sammenlignes. Det anbefales, at der etableres en permanent undergruppe under den relevante del af Databeskyttelsesrådet, som løbende skal støtte denne aktivitet.